

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็ง

วิภาวี พลแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็ง

FACTORS PREDICTING ADAPTIVE BEHAVIORS IN SIBLINGS OF CHILDREN WITH CANCER

วิภาวี พลแก้ว 5236553 NSPN/M

พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: วนิดา เสนาะสุทธิพันธุ์, Ph.D. (NURSING), นงลักษณ์ จินตนาดิกล, พย.ค.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงทำนาย ถึงปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็ง ได้แก่ ความรุนแรงของโรคมะเร็ง เพศ ลำดับการเกิด การสนับสนุนทางสังคม และความเครียดของบิดามารดา โดยใช้ทฤษฎีการปรับตัวของ Roy เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กที่มีอายุระหว่าง 9 – 18 ปี ที่มีพี่น้องหรือน้องป่วยเป็นโรคมะเร็ง ซึ่งได้รับการวินิจฉัยและเข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา และบิดามารดา จำนวน 92 คู่ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบสะดวก ตามคุณสมบัติที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการรับรู้ความรุนแรงของโรค แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคมของพี่น้องเด็กป่วย แบบสอบถามความเครียดของบิดามารดาเด็กป่วย และแบบสอบถามพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า ความรุนแรงของโรคมะเร็ง ($\beta = -.16, p = .130$) เพศ ($\beta = .06, p = .532$) ลำดับการเกิด ($\beta = -.09, p = .388$) การสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .20, p = .058$) และความเครียดของบิดามารดา ($\beta = -.06, p = .536$) ไม่สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็งได้ อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนทางสังคม เป็นปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวของพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .21, p < .05$)

ผลการศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่า พยาบาลควรพัฒนารูปแบบกิจกรรมการพยาบาล ในการดูแลพี่น้องเด็กป่วยโรคมะเร็ง โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนช่วยเหลือด้านต่างๆ ได้แก่ การให้ข้อมูล การช่วยให้พี่น้องประเมินคุณค่าตนเองทางบวก การช่วยเหลือด้านทรัพยากร และการสนับสนุนด้านอารมณ์ เพื่อให้พี่น้องเด็กป่วยมีการปรับตัวที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: พี่น้อง / เด็กป่วยโรคมะเร็ง / พฤติกรรมการปรับตัว / การสนับสนุนทางสังคม

FACTORS PREDICTING ADAPTIVE BEHAVIORS IN SIBLINGS OF CHILDREN WITH CANCER

WIPAWEE PONKAEW 5236553 NSPN/M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: WANIDA SANASUTTIPUN, Ph.D. (NURSING),
NONGLUK CHINTANADILOK, D.N.S.**ABSTRACT**

This study aimed to examine the predictors of adaptive behaviors in sibling of children with cancer, including cancer severity, gender, birth order, social support and parental stress. The adaptive theory of Roy was used as the conceptual framework of the study. The study sample consisted of 92 pairs of children and their parents. These children aged 9-18 years old had siblings with cancer admitted at Maharat Nakhon Ratchasima Hospital. The subjects were selected by convenience sampling. Data were collected using 5 questionnaires: demographic data, perception of cancer severity, social support, parental stress and adaptive behaviors of the siblings. Data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis.

The research findings revealed that cancer severity ($\beta = -.16$, $p = .130$), gender ($\beta = .06$, $p = .532$), birth order ($\beta = -.09$, $p = .388$), social support ($\beta = .20$, $p = .058$) and parental stress ($\beta = -.06$, $p = .536$) could not predict adaptive behaviors in siblings of children with cancer. However, social support was the only factor found to be significantly correlated with siblings' adaptive behaviors.

The study findings suggest that nurses should develop a nursing intervention for siblings of children with cancer. The intervention should include the provision of information, instrumental, and emotional support as well as the enhancement of siblings' positive self-appraisal.

KEY WORDS: SIBLINGS/CHILDREN WITH CANCER/ADAPTIVE
BEHAVIOR/SOCIAL SUPPORT

129 pages